

Sygn. akt I C 345/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Brzesku I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Stanisław Kostrzewa
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agata Bober

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2016 r. w Brzesku

na rozprawie

sprawy z powództwa H. R.

przeciwko P. R.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki H. R. na rzecz pozwanego P. R. kwotę 2417 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sędzia

SR Stanisław Kostrzewa

Sygn. akt I C 345/15

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 7 marca 2016 r.

Powódka H. R. w pozwie skierowanym przeciwko P. R. domagała się nakazania pozwanemu aby złożył oświadczenie woli przenoszące na rzecz powódki współwłasność działek nr (...) o powierzchni 1,89 ha położonych w S. objętych KW nr (...) oraz działki nr (...) o powierzchni 0,34 ha położonej w B. objętej KW nr (...). Nadto domagała się zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu podała, że pomiędzy powódką a pozwanym i jej córką została zawarta umowa darowizny aktem notarialnym Rep. A nr (...) z dnia 9.08.2004 r. dotycząca powyższych działek i darowizna została wykonana. Podała, że była teściową pozwanego do czasu rozvodu z jej córką M. R. (1). Podniosła, że kodeks cywilny dopuszcza możliwość odwołania darowizny wykonanej, jeżeli obdarowany dopuścił się względem darczyńcy rażącej niewdzięczności, zatem uprawnienie do odwołania darowizny jest uzależnione od zachowania się osoby obdarowanej względem darczyńcy. Podała, że pozwany wszczywał awantury z powódką, były rękoczynny, ubliżał jej słowami powszechnie uznawanymi

za obelżywe, wzywano Policję na interwencję. Podała, że sam fakt pobicia powódki stanowi podstawę do wykazania rażącej niewdzięczności. Wyjaśniła powódka, że darowizna jakiej dokonała na rzecz pozwanego i jej córki miała umożliwić pozwanemu samodzielne gospodarowanie. W związku z dopuszczeniem się przez pozwanego rażącej niewdzięczności złożyła oświadczenie o odwołaniu wykonanej już darowizny. Podniosła, że pozwany w miejscu zamieszkania powódki został powiadomiony o odwołaniu darowizny w obecności jej córki M. R. (1), ale go nie przyjął nakazując wysłanie pocztą. Podała, że odwołanie darowizny zostało wysłane pocztą dwukrotnie i widnieje tam adnotacja o braku odbioru. Podniosła, że pomimo wezwania pozwanego do zwrotu przedmiotu darowizny pozwany do chwili obecnej nie zwrócił powódce nieruchomości.

Pozwany P. R. w odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenia kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że o oświadczeniu powódki z dnia 19.12.2014 r. o odwołaniu darowizny dowiedział się dopiero w chwili doręczenia mu odpisu pozwu w dniu 7.11.2015 r. W okresie kiedy powódka wysłała do niego list z dnia 22.12.2014 r. (oraz w okresie awizowania tego listu) pozwany nie przebywał w S., a w K. bo tam pracował. Pozwany przyznał fakt dokonania przedmiotowej darowizny i tego, że została wykonana. Stanowczo zaprzeczył jednak by kiedykolwiek wszczywał awantury z powódką, by dochodziło do rękoczynów, by ubliżał powódce słowami powszechnie uznanymi za obelżywe, by wzywana była Policja. Jego zdaniem twierdzenia powódki są gołosłowne użyte wyłącznie na potrzeby postępowania sądowego, a spowodowane tym, że odmówił córce powódki zrzeczenia się darowizny. Pozwany powoływał się na toczącą się już przez tutejszym Sądem sprawę o sygn. I C (...) o zwrot przedmiotu darowizny i na to, że powództwo zostało oddalone, a w uzasadnieniu wyroku z dnia 16.12.2014 r. Sąd nie dał wiary powódce i świadkowi M. R. (1) odnośnie ich twierdzeń co do zachowań pozwanego uzasadniających odwołanie darowizny. Podniósł pozwany, że jego relacje z powódką zawsze układały się poprawne. Podał, że przez okres 25 lat mieszkał i pracował we W., przyjeżdżając do kraju na krótkie okresy czasu kiedy wymagało tego prowadzone gospodarstwo rolne. We W. razem z nim zamieszkiwały powódka i jego była żona, które kilka lat temu wróciły do kraju. Wskazał, że on wrócił do P. dwa lata temu kiedy jego żona złożyła pozew o rozwód, a co było spowodowane jej związkiem z innym mężczyzną. Podał, że wyraził zgodę na orzeczenie rozwodu bez winy i rozwód został orzeczony wyrokiem Sądu Okręgowego w T. w dniu 15.11.2013 r. sygn. akt I C (...), a kilka dni po jego wydaniu pozwany wyprowadził się ze S. do domu rodzinnego w S..

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Aktem notarialnym Rep. A nr (...) z dnia 9 sierpnia 2004 r. powódka H. R. darowała swojej córce M. R. (1) położone w S. działki nr (...) stanowiące rolę, pastwisko i łąkę o powierzchni 1,89 ha - wraz z częściami składowymi objęte KW Nr (...) oraz niezabudowaną działkę nr (...) stanowiącą rolę o powierzchni 0,34 ha położoną w B. objętą KW nr (...). Strony zgodnie oświadczyły w umowie, że częścią składową działki nr (...) jest murowany budynek mieszkalny składający się z trzech pokoi, kuchni, łazienki i korytarza, oznaczony nr (...) o pow. użytkowej 102 m⁽²⁾ oraz drewniana stodoła i dwie szopy – kryte dachówką i eternitem. W umowie tej powódka postanowiła, że przedmiot darowizny wejdzie w skład majątku wspólnego obdarowanej i jej męża P. R.. W § 6 tej umowy H. R. oświadczyła, że nie żąda ustanowienia na jej rzecz służebności mieszkania ani prawa użytkowania.

(dowód: zalegający w aktach Sądu Rejonowego w B. sygn. I C (...) akt notarialny Rep. (...) z dnia 9.08.2004 r. zawierający umowę darowizny k. 11 - 12)

Pozwany P. R. i M. R. (1) zawarli związek małżeński w 2001 r. Jeszcze przed ślubem, bo już od 1992 r. pozwany mieszkał i pracował we W.. We W. przez okres kilku lat razem z pozwanym mieszkała w wynajmowanym mieszkaniu powódka H. R.. H. R. zamieszkała we W. z pozwanym, gdy jeszcze nie był żonaty z jej córką. Po ślubie małżonkowie M. i P. R. jeszcze przez wiele lat mieszkali we W., mieszkała z nimi również powódka. Do S. przyjeżdżali w okresie wakacji, Świąt. Relacje pomiędzy pozwanym a powódką były wtedy dobre. We W. w 2002 r. urodził się jedyny syn pozwanego i M. R. (1) S. R..

(dowód: zeznania świadków: M. R. (1) k. 34 - 36 (zeznania w sprawie sygn. I C (...) Sądu Rejonowego w B. k. 37-38), zeznania pozwanego P. R. k. 55-56 (zeznania w sprawie Sądu Rejonowego w B. sygn. I C (...) k. 46), zeznania powódki H. R. k. 52 - 54, 55 (zeznania w sprawie Sądu Rejonowego w B. sygn. I C (...) k. 45 - 46)

Po wniesieniu pozwu o rozwód przez M. R. (1) małżeństwo M. R. (1) i P. R. zostało rozwiązane przez rozwód – bez orzekania o winie wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 15 listopada 2013 r. sygn. akt I C (...). Sąd w tym wyroku powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnim synem stron S. R. urodzonym 8.06.2002 r. w R. (W.) obojgu rodzicom ustalając miejsce pobytu małoletniego przy matce. Sąd orzekł też w powyższym wyroku o nieograniczonych kontaktach pozwanego P. R. z małoletnim synem stron S. R. z jednodniowym wcześniejszym telefonicznym uprzedzeniem powódki o terminie kontaktów oraz zobowiązał obie strony do ponoszenia kosztów utrzymania i wychowania małoletniego syna stron i z tego tytułu zasądził od pozwanego P. R. na rzecz małoletniego S. R. alimenty w kwocie po 700 zł miesięcznie płatne do rąk matki małoletniego M. R. (1) do dnia 10 - tego każdego następującego po sobie miesiąca z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat w terminie. Wyrok stał się prawomocny w dniu 7.12.2013 r.

(dowód: zalegający w aktach tutejszego Sądu sygn. I C (...)wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 15 listopada 2013 I C (...) k. 36)

Powódka H. R. powróciła na stałe do P. około 6 lat temu aby zająć się wnukiem S., a pozwany wrócił do kraju przed rozwodem w 2013 r. M. R. (1) wróciła do kraju jeszcze wcześniej niż pozwany. W okresie małżeństwa R. dla rodziny gotowała żona pozwanego i teściowa - gotowały dla wszystkich

i razem spożywali te posiłki, tak było do rozwodu w 2013 r.

(dowód: zeznania świadków: M. R. (1) k. 34 - 36 (zeznania w sprawie tutejszego Sądu sygn. I C (...) k. 37-38), R. B. k. 51 - 52 (zeznania w sprawie tutejszego Sądu sygn. I C (...) k. 45), zeznania pozwanego P. R. k. 55-56)

R. B. – szwagier pozwanego i A. M. – przyjaciółka powódki, którzy przychodzili do domu w S. nigdy nie byli świadkami kłótni pomiędzy pozwanym a powódką, nie słyszeli aby pozwany zwracał się do powódki słowami wulgarnymi, nie widzieli aby pozwany popychał albo uderzył powódkę.

(dowód: zeznania świadków: A. M. k. 50-51, R. B. k. 51-52 (zeznania w sprawie tutejszego Sądu sygn. I C (...) k. 45)

W 2013 r. pozwany wyprowadził się do swego domu rodzinnego w S.. Na przełomie 2014/2015 pozwany mieszkał w K., gdzie wykonywał razem ze szwagrem R. B. remont jego mieszkania służbowego. We wrześniu 2013 r. gdy zmarł ojciec pozwanego, pozwany przez kilka dni mieszkał z powódką i jej córką w dom+u w S.. Obecnie pozwany nie wchodzi do domu w S., którego jest współwłaścicielem, a w którym mieszkają powódka oraz jego była żona z synem.

(dowód: zeznania świadków: M. R. (1) k. 34-36 (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...) k. 37-38), R. B. k. 51-52 (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...) k. 45), zeznania pozwanego P. R. k. 55-56 (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...) k. 46), zeznania powódki H. R. k. 52-54 (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...) k. 45-46)

Po rozwodzie na początku 2014 r. powódka i była żona pozwanego M. R. (1) zaproponowały pozwanemu zrzeczenie się prawa własności nieruchomości darowanych w 2004 r. na rzecz syna pozwanego i jego byłej żony małoletniego S. R. na co pozwany nie wyraził zgody.

(dowód: zeznania świadków: M. R. (1) k. 34-36 (zeznania w sprawie tutejszego Sądu sygn. I C (...) k. 37-38), zeznania pozwanego P. R. k. 55-56 (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...) k. 46), zeznania powódki H. R. k. 52-54, 55, (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...) k. 45-46)

Już po rozwodzie w 2015 r. pomiędzy stronami był konflikt o maszyny rolnicze jakich powódka miała użyzyć pozwanemu i w tej sprawie powódka była na Policji w S.. Funkcjonariusz Policji udał się do miejsca zamieszkania pozwanego w S.. Na tą okoliczność nie została sporządzona żadna dokumentacja, a zgłoszenie powódki zakończone zostało przez Policję pouczeniem stron o możliwych sposobach rozwiązania tego sporu.

(dowód: zeznania świadka D. P. k. 50, zeznania pozwanego P. R. k. 55-56)

Przeciwko pozwanemu P. R. nie toczyły się żadne sprawy karne w których pokrzywdzoną byłaby powódka H. R..

(dowód: zeznania świadków: M. R. (1) k. 34-36, D. P. k. 50, zeznania pozwanego P. R. k. 55-56, zeznania powódki H. R. k. 52-54, 55)

Zgodnie z informacją Posterunku Policji w S. z dnia 30.11.2014 r. w policyjnych elektronicznych wykazach interwencji nie odnotowano aby w 2014 r. były podejmowane interwencje przez funkcjonariuszy Policji z udziałem H. R. bądź P. R.. Jednocześnie poinformowano, że elektroniczne rejestry prowadzone są od roku 2010 r. i nie jest możliwe ustalenie jakie były podejmowane interwencje sprzed 5/6 lat.

(dowód: zalegające w aktach tutejszego Sądu sygn. I C (...) pismo Posterunku Policji w S. z dnia 30.11.2014 r. k. 41)

Wyrokiem z dnia 16.12.2014 r. Sąd Rejonowy w B. w sprawie o sygn. I C (...) w pkt I oddalił powództwo H. R. przeciwko P. R. o zwrot przedmiotu darowizny (działek stanowiących przedmiot rozpoznawanej sprawy), a w pkt II zasądził od powódki H. R. na rzecz pozwanego P. R. kwotę 2417 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Wyrok stał się prawomocny w dniu 31.01.2015 r.

(dowód: zalegający w aktach tutejszego Sądu sygn. I C (...))wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 16.12.2014 r. wraz z uzasadnieniem k. 48, 54 - 57)

W dniu 19.12.2014 r. powódka H. R. sporządziła pisemne oświadczenie o odwołaniu darowizny skierowane do pozwanego P. R.. W piśmie tym powódka podała, iż działając na podstawie art. 898 § 1 kc w związku z dopuszczeniem się względem niej jako darczyńcy rażącej niewdzięczności odwołuje darowiznę z dnia 09.08.2004 r. jaką uczyniła względem pozwanego P. R. i na którą składa się udział wynoszący 1/2 w działkach nr (...) o pow. 1,89 ha położonych w S. objętych KW Nr (...) oraz działce nr (...) o pow. 0,34 ha objętej KW nr (...). Wskazała powódka w tym piśmie, że obdarowany względem niej okazał się rażącą niewdzięcznością gdyż dopuścił się wobec niej przestępstwa znęcania się psychicznego i fizycznego, a ta okoliczność jest już nadto wystarczającą podstawą do odwołania darowizny. Powódka wezwała w tym piśmie pozwanego by w terminie 14 dni od daty otrzymania oświadczenia stawił się w Kancelarii Notarialnej J. K. w B. celem złożenia oświadczenia woli przenoszącej 1/2 współwłasności nieruchomości rolnej i budynków (dom i zabudowania) na darczyńcę pod rygorem wystąpienia na drogę postępowania sądowego. Pismo to zostało przez powódkę wysłane do pozwanego w dniu 22.12.2014 r. na adres S. (...); po awizowaniu powróciło do nadawcy jako nie podjęte w terminie.

(dowód: pismo o odwołaniu darowizny z dnia 19.12.2014 r. k. 9 – 11, koperta z pismem do pozwanego k. 11)

Wyrokiem Sądu Rejonowego w B. Wydział II Karny z dnia 10.08.2015 r. sygn. akt II K (...) P. R. został uznany winnym tego, że w dniu 1 maja 2015 r. w miejscowości S. w trakcie telefonicznej rozmowy groził M. R. (1) pozbawieniem życia, które to groźby wzbudziły w zagrożonej uzasadnioną obawę spełnienia tj. o przestępstwo z art. 190 § 1 kk. Za ten czyn

na mocy powołanego przepisu Sąd wymierzył oskarżonemu karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby wynoszący 2 lata.

(dowód: wyrok Sądu Rejonowego w B. z dnia 10.08.2015 r. sygn. akt II K (...) k. 32)

Pozwany P. R. ma 44 lata, jest budowlańcem. Obecnie mieszka w domu rodzinnym w S., ale cały czas zameldowany jest pod adresem S. (...) tam gdzie powódka. Jego centrum życiowe jest raz w K. a raz w (...). Pozwany płaci byłej żonie M. R. (1) alimenty na rzecz swojego syna S. R..

(dowód: zeznania świadków: M. R. (1) k. 34-36 (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...)k. 37-38), R. B. k. 51-52 (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...) k. 45), zeznania pozwanego P. R. k. 55-56, zeznania powódki H. R. k. 52-54, 55, (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...)k. 45-46, zalegający w aktach tutejszego Sądu sygn. I C (...) wyrok Sądu Okręgowego w T. z dnia 15 listopada 2013 I C (...) k. 36)

Powódka H. R. ma 62 lata i jest rencistką. Jest wdową, jej mąż M. R. (2) zmarł 3 lata temu. Mieszka razem z córką M. R. (1) i jej synem S. R. w domu w S., który darowała wspólnie swojej córce i jej byłemu mężowi. Powódka pobiera rentę rodzinną po mężu w kwocie około 800 zł na rękę, nie ma innych dochodów. Powódka jeździ za W. do K. pracować w polu. Za granicę teraz nie wyjeżdża. P. R. ściera od powódki przez Komornika koszty sądowe w sprawie sygn. I C (...).

(dowód: zeznania świadka M. R. (1) k. 34-36 (zeznania w sprawie tut. Sądu sygn. I C (...) k. 37-38), zeznania pozwanego P. R. k. 55-56, zeznania powódki H. R. k. 52-54, 55)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wymienionych wyżej dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań stron postępowania.

Dokumenty w postaci aktu notarialnego, wyroków Sądu, pisma Policji mają charakter dokumentów urzędowych, a zatem korzystają z domniemania prawdziwości i autentyczności. Ich moc dowodowa nie została podważona i dlatego stały się podstawą ustaleń Sądu. Z kolei dokument w postaci pisma powódki do pozwanego z dnia 19.12.2014 r. - odwołanie darowizny to dokument prywatny stanowiący dowód tego, że osoba pod nim podpisana złożyła oświadczenie w nim zawarte.

Z kolei odnosząc się do dowodów osobowych i przesłuchanych w sprawie świadków M. R. (1), R. B., A. M. i stron postępowania pozwanego P. R. i powódki H. R. to Sąd dał wiarę ich zeznaniom w części w jakiej zgodnie wskazywali na fakt zawarcia związku małżeńskiego pozwanego z córką powódki, ich rozvodu, umowy darowizny, pracy i zamieszkiwania pozwanego z żoną i powódki we W., jak również powrotu do kraju, tego że powódka mieszka z córką i jej synem w domu w S. a pozwany mieszka w S., a do domu, który na mocy darowizny jest jego współwłasnością nie wchodzi - bowiem te informacje znajdują potwierdzenie w zgromadzonym materiale dowodowym, w tym dowodach z dokumentów. Nadto zeznania świadka R. B., także i w pozostałym zakresie były dla Sądu wiarygodne bowiem w świetle zgromadzonych dowodów brak było podstaw aby je kwestionować. Na wiarę w całości zasługiwały także zeznania świadka D. P., który jest Policjantem i po zgłoszeniu przez powódkę sprawy dotyczącej jej maszyn rolniczych, które użytkował pozwany - udał się do miejsca zamieszkania pozwanego w S., jak podał zgłoszenie nie zostało odnotowane, a strony zostały jedynie pouczone o możliwościach rozwiązania tego konfliktu rodzinnego. Jego zeznania były spontaniczne, logiczne nadto pozostawały w zgodzie z innymi dowodami w tym między innymi z informacją z Policji z dnia 30.11.2014 r. dotyczącą podejmowanych interwencji Policji z udziałem pozwanego i powódki dlatego Sąd uznał te zeznania w całości za wiarygodne.

Nie były natomiast w wiarygodne zeznania świadka M. R. (1) oraz powódki H. R. w części w jakiej wskazywały na fakt popychania, szarpania oraz pobicia powódki przez pozwanego, obrażania jej słowami wulgarnymi bowiem nie znajdują potwierdzenia w żadnych dowodach czy to zeznaniach świadków czy dokumentach. Świadkowie R. B. – szwagier pozwanego i A. M. – przyjaciółka powódki, zeznali, że nigdy nie byli świadkami kłótni pomiędzy pozwanym a powódką, nie słyszeli aby pozwany zwracał się do powódki słowami wulgarnymi, nie widzieli aby pozwany popychał

albo uderzył powódkę i w tym zakresie ich zeznania były dla Sądu wiarygodne. Sąd odmówił wiary zeznaniom świadka A. M. w pozostałym zakresie jako nie znajdującym odzwierciedlenia w zgromadzonym wiarygodnym materiale dowodowym.

Zeznaniom pozwanego P. R. Sąd dał wiarę w części w jakiej znalazły potwierdzenie w zgromadzonych dowodach bądź nie zostały zaprzeczone innymi wiarygodnymi dowodami.

Sąd zważył co następuje:

Powódka H. R. domagała się nakazania pozwanemu P. R. aby złożył oświadczenie woli przenoszące na rzecz powódki współwłasność działek nr (...) o powierzchni 1,89 ha położonych w S. oraz działki nr (...) o powierzchni 0,34 ha położonej w B., które przekazała swojej córce i pozwanemu notarialną umową darowizny z dnia 9.08.2004 r. Rep. A nr (...)

Zgodnie z art. 898 § 1 kc darczyńca może odwołać darowiznę nawet już wykonaną, jeżeli obdarowany dopuścił się względem niego rażącej niewdzięczności.

Przepis nie rozstrzyga, co kryje się pod pojęciem „rażąca niewdzięczność” uzasadniająca odwołanie darowizny. O tym czy zachodzi sytuacja określana mianem „rażąca niewdzięczność” zawsze decydują okoliczności konkretnej sprawy. Pod pojęcie rażącej niewdzięczności podpada tylko takie zachowanie obdarowanego polegające na działaniu lub zaniechaniu (nieczynieniu) skierowanym bezpośrednio lub nawet pośrednio przeciwko darczyńcy, które ocenianąc rzecz rozsądnie, musi być uznane za wysoce niewłaściwe i krzywdzące darczyńcę. Wchodzi tutaj w grę przede wszystkim popełnienie przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu, czci albo przeciwko majątkowi darczyńcy oraz o naruszenie przez obdarowanego spoczywających na nim obowiązków wynikających ze stosunków osobistych, w tym również rodzinnych łączących go z darczyńcą oraz obowiązku wdzięczności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7.05.2003 r., IV CKN 115/01, LEX nr 137593). Rażąca niewdzięczność musi cechować znaczne nasilenie złej woli skierowanej na wyrządzenie darczyńcy krzywdy majątkowej. Czynami o rażącej niewdzięczności są: odmówienie pomocy w chorobie, odmowa pomocy osobom starszym, rozpowszechnianie uwłaczających informacji o darczyńcy, pobicia czy ciężkie znieważenia. Zachowanie, o którym mowa wyżej może być uznane za wyczerpujące znamiona rażącej niewdzięczności, jeżeli będzie świadomym rozmyślnym naruszeniem podstawowych obowiązków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.03.2001 r., V CKN 1599/00, Prok. i Pr. 2002, nr 5, s. 40). Znamion rażącej niewdzięczności nie wyczerpują nie tylko czyny nieumyślne obdarowanego, ale także drobne czyny umyślne, jeżeli nie wykraczają poza zwykłe konflikty rodzinne w określonym środowisku (por. wyrok SA w Szczecinie z dnia 14.04.2005 r., IAcA 60/05). W podobny sposób należy potraktować incydentalne sprzeczki zwłaszcza sprowokowane (Komentarz do art. 898 kodeksu cywilnego, Z. Gawlik, LEX/2014).

Należy w tym miejscu również wskazać, że darowizna nie może być odwołana po upływie roku od dnia, w którym uprawniony dowiedział się o niewdzięczności obdarowanego (art. 899 § 3 kc). Nadto skuteczne odwołanie darowizny wymaga złożenia obdarowanemu oświadczenia na piśmie (art. 900 kc). Forma pisemna jest wystarczająca również dla odwołania darowizny nieruchomości (por. wyrok SN z 11 października 2002 r. I CKN 1036/00, teza 2, Lex 577426). Spełnienie powyższych przesłanek jest koniecznym warunkiem prowadzącym do zniweczenia skutków umowy darowizny nieruchomości i powrotnego przeniesienia własności jej przedmiotu na darczyńcę. Nie jest to jednak warunek wystarczający albowiem odwołanie wykonanej darowizny, której przedmiotem była nieruchomość ma skutek jedynie obligacyjny; skutek rzeczowy następuje dopiero po przeniesieniu własności nieruchomości z powrotem na darczyńcę (w drodze umowy lub orzeczenia sądu zastępującego oświadczenie woli obdarowanego).

Zgodnie z art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

Obowiązująca w procesie cywilnym zasada kontradyktoryjności zwalnia sąd orzekający z odpowiedzialności za rezultat postępowania dowodowego, którego dysponentem są same strony. To między stronami toczy się spór i na nich ciąży obowiązek udowodnienia swoich racji. Zgodnie z art. 232 kpc strona zobowiązana jest zgłaszać wnioski dowodowe. Ma także obowiązek dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i przedstawiać dowody (art. 3

kpc). Ewentualne ujemne skutki nieprzedstawienia dowodu obciążają stronę, która nie dopełniła ciężącego na niej obowiązku. Samo twierdzenie strony nie jest dowodem, a twierdzenie dotyczące istotnej dla sprawy okoliczności (art. 227 kpc) powinno być udowodnione przez stronę je zgłaszającą (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22.11.2001 r. I PKN 660/00 Wokanda 2002/7-8/44).

Skoro zatem powódka twierdziła, że po dokonaniu darowizny pozwany dopuścił się względem niej rażącej niewdzięczności winna była ten fakt udowodnić.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie zachodzą przesłanki do odwołania darowizny. Materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do przyjęcia, że pozwany po zawarciu umowy darowizny z dnia 9.08.2004 r. – akt notarialny Rep. A nr (...) dopuścił się przestępstwa przeciwko życiu, zdrowiu, czci albo przeciwko majątkowi powódki, czy dopuścił się pobicia, czy ciężkiego uszkodzenia ciała powódki, aby pozwany rozpowszechniał uwłaczające informacje o powódce.

Powódka nie wykazała wiarygodnymi dowodami, że została pobita przez pozwanego, że dochodziło pomiędzy nimi do awantur w czasie których miała być popychana, szarpana, że pozwany ubliżał jej słowami wulgarnymi, nie toczyła się też żadna sprawa karna przeciwko pozwanemu w której osobą pokrzywdzoną byłaby powódka (sprawa tutejszego Sądu sygn. II K (...) w której pozwany został skazany prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo z art. 190 § 1 kk dotyczyła córki powódki M. R. (1)). Powódka nie posiada żadnego zaświadczenia lekarskiego o poniesionych obrażeniach, nadto przesłuchani w sprawie świadkowie R. B. – szwagier pozwanego i A. M. – przyjaciółka powódki, zeznali, że nigdy nie byli świadkami kłótni pomiędzy pozwanym a powódką, nie słyszeli aby pozwany zwracał się do powódki słowami wulgarnymi, nie widzieli aby pozwany popychał albo uderzył powódkę i w tym zakresie ich zeznania były dla Sądu wiarygodne. Z kolei powódka będąc przesłuchiwana wskazywała, że nie robiła obdukcji lekarskiej kiedy pozwany uderzył ją w twarz i miała podbite oko, nie zakładała sprawy w Sądzie przeciwko pozwanemu bo nie chciała, bo to jest wstyd. Takie twierdzenia pozwanej nie poparte żadnymi dowodami nie są jednak wystarczające dla przypisania pozwanemu rażącej niewdzięczności wobec powódki. Tym bardziej, że powódka składając zeznania (zarówno w przedmiotowej sprawie jak i w sprawie sygn. I C (...), które w całości podtrzymała) fakt pobicia (pobicia oka) przez pozwanego wskazywała na luty 2014 lub koniec 2014 r. lub początek 2015 r. nie wykazując się konsekwencją w tych zeznaniach. Także i przesłuchany w charakterze świadka policjant D. P. zeznał, że gdy powódka zgłosiła się na Policję w związku ze sporem dotyczącym użyczonych pozwanemu maszyn rolniczych i wskazywała, że pomiędzy nią a pozwanym miało dojść do jakiejś kłótni w trakcie której zięć powódki miał ją szarpać bądź popychać – to sama powódka powiedziała, że żadnych poważniejszych obrażeń nie było, a chodzi o sam fakt tego zdarzenia. Takie twierdzenia powódki nie stanowią jednak o przedstawionych zajęciach skoro nie było w tym zakresie prowadzone żadne postępowanie karne, a powódka nie przedłożyła żadnych dowodów na ich potwierdzenie.

Powódka zapewne przekazując darowizną swojej córce i jej byłemu mężowi – pozwanemu w niniejszej sprawie nieruchomości wraz z domem miała nadzieję, że będą z nich wspólnie korzystać w czasie trwającego małżeństwa. Tak się jednak nie stało i małżeństwo córki powódki i pozwanego zostało rozwiązane przez rozwód wyrokiem Sądu Okręgowego w T. z dnia 15 listopada 2013 r. sygn. akt I C (...). W ocenie Sądu powódka nie traktuje pozwanego jako współwłaściciela darowanych nieruchomości (które w przypadku podziału majątku małżeńskiego zostaną odpowiednio podzielone lub rozliczone) i zarówno w przedmiotowe postępowanie, jak i w sprawie sygn. I C (...) wszczynane są przez powódkę celem odzyskania tychże nieruchomości. Zarówno powódka, jak i jej córka M. R. (1) tak przedstawiają okoliczności sprawy by rozstrzygnięcie nastąpiło z korzyścią dla nich, tym bardziej że po wyroku rozwodowym wzywały już pozwanego do zrzeczenia się praw do tych nieruchomości na rzecz syna S. R. na co jednak pozwany nie wyraził zgody. Powódka ma żal do byłego zięcia, że nie zajmował się nieruchomościami, że kupiła blachę na stodołę, drzewo na dach domu, że zgniło, że kupiła okna plastiki do domu i pozwany ich nie zamontował. W przedmiotowej sprawie powódka niewątpliwie próbuje odzyskać majątek i te okoliczności nie mają większego znaczenia dla sprawy bo nie wyczerpują opisanej wyżej przesłanki rażącej niewdzięczności. Dopiero w takim przypadku tj. wykazania przez powódkę rażącej niewdzięczności pozwanego należałoby odnieść się do złożonego pisma o odwołaniu darowizny wobec pozwanego i czy to odwołanie nastąpiło w rocznym terminie stosownie do art.

899 § 3 kc; z kolei skutek rzeczowy odwołanej darowizny następuje dopiero po przeniesieniu własności nieruchomości z powrotem na darczyńcę.

Skoro zatem w niniejszej sprawie nie zostało wykazane aby pozwany dopuścił się względem powódki rażącej niewdzięczności powództwo należało oddalić jako niezasadne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności na podstawie powołanych przepisów Sąd orzekł jak w sentencji oddalając powództwo.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 kpc w zw. z art. 108 § 1 kpc. Na koszty procesu złożyły się: koszty zastępstwa adwokackiego w kwocie 2 400 zł i koszty opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

SSR Stanisław Kostrzewa